

Sygn. akt II Ca 6/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Nowicka

Sędziowie: SO Małgorzata Mróz

SO Aleksandra Żurawska

Protokolant: Filip Łytko

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2019 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa H. (...) w K.

przeciwko K. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. akt I C 4182/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej 2.700 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 6/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 14 czerwca 2018 r., Sąd Rejonowy w pkt I zasądził od pozwanego K. J. na rzecz strony powodowej

H. (...) w K. kwotę 78.046,61 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy czterdzieści sześć złotych sześćdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości zmiennej stopy procentowej, stanowiącej czterokrotność obowiązującej stopy kredytu lombardowego (...) z ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 40.471,19 zł od dnia 29 września 2017 roku do dnia zapłaty, zaś w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5.641 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 8 września 2008 r. pozwany K. J. zawarł z (...) Bankiem SA we W. umowę kredytu nr (...) – kredyt konsolidacyjny powtórny w kwocie 64.136,44 zł. Za kredytodawcę działała jego pracownica- A. J. (1). Pismem z dnia 16 marca 2011 r. B. wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki nr (...) z dnia 8 września 2008 r. z dniem 22 kwietnia 2011 r. z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, stawiając należność w stan natychmiastowej wymagalności. Dnia 17 stycznia 2013 r. B. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadana została klauzula wykonalności. Zadłużenie pozwanego z tytułu umowy na dzień 6 czerwca 2014 r. wynosiło 80.724, 80 zł, w tym 45.471, 19 zł kapitału oraz odsetki w kwocie 35.253,61 zł. Dnia 4 czerwca 2014 r. Bank dokonał przelewu wierzytelności wobec pozwanego na rzecz strony powodowej. Dnia 18 maja 2016 r. strona powodowa, działająca poprzez J. Ł., i pozwany, reprezentowany przez A. J. (2) potwierdzili, że zadłużenie z tytułu umowy z dnia 8 września 2008 r. o nr (...) wynosi 79.843, 57 zł, w tym kapitał w wysokości 45.471, 19 zł, odsetki umowne w wysokości 2.311, 56 zł, odsetki karne w kwocie 32.060, 82 zł. Fundusz odstąpić miał od naliczania odsetek od należności z tytułu kapitału od dnia 18 maja 2016 r., a pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia w ratach. Pierwsza rata w wysokości 2.000 zł miała być płatna do 10 czerwca 2016 r., kolejne po 1.000 zł w kolejnych miesiącach, aż do sierpnia 2021 r., ostatnia rata w wysokości 843, 57 zł, płatna we wrześniu 2021 r. Pozwany dnia 6 czerwca 2016 r., dokonał wpłaty 2.000 zł, w dniach 6 lipca 2016 r., 4 sierpnia 2016 r. i 12 września 2016 r. wpłat po 1.000 zł tytułem: rata kredytu J. K.. Pismem z dnia 13 stycznia 2017 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 75.485, 28 zł tytułem zaległości, w tym kapitał w wysokości 40.471, 19 zł, odsetki umowne w wysokości 2.311, 56 zł, odsetki karne w kwocie 35.702, 53 zł. Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny w oparciu o dołączone do akt dokumenty, którym dał wiarę w całości. Uznano, że strona powodowa w sposób wystarczający wykazała, iż nabyła wierzytelność wskazaną w pozwie przeciwko pozwanemu, wykazała jej wysokość, a zarzuty pozwanego w tym zakresie są nieuzasadnione. Strona powodowa przedłożyła poświadczone przez notariusza wyciągi z umowy przelewu, które Sąd uznał za wystarczające do wskazania wierzytelności przeciwko pozwanemu, przelaną przez pierwotnego wierzyciela. Przedłożone do akt dokumenty zostały opatrzone oryginalną pieczęcią notariusza, który przyznał, że taka umowa z aneksem została zawarta, a dodatkowo podpisy pod umową zostały poświadczone. Pozwany poza twierdzeniami przeciwnymi nie wykazał zdaniem Sądu, że wierzytelność nie istnieje, ma inną wysokość, czy też strona powodowa nie posiada legitymacji czynnej. Ponadto, Sąd Rejonowy zauważył, że wszystkie te okoliczności potwierdzała zawarta pomiędzy stronami ugoda, co do spłaty zaległości, w której określona została zaległość, należne odsetki i sposób spłaty. Ugoda ta była kwestionowana przez pozwanego, twierdzącego, że osoby, działające za strony nie posiadały umocowania, jednak jak wynika z przedłożonych przez stronę powodową potwierżeń przelewu, pozwany dokonał 4 wpłat zgodnych z postanowieniami ugody. Wobec tego, jego twierdzenia złożone w trakcie procesu, w których kwestionuje jej ważność i skuteczność, Sąd pierwszej instancji potraktował, jako nieudolną próbę uniknięcia odpowiedzialności.

Rozważając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. W pierwszej kolejności, Sąd nie podzielił zarzutu przedawnienia pozwanego. Zawarta pomiędzy stronami ugoda spowodowała, że bieg przedawnienia został przerwany i zaczął biec na nowo od daty zawarcia ugody / art. 123 § 1 kc i art. 124 § 1 kc /. Pozwany i wierzyciel pierwotny (...) Bank SA we W. w dniu 8 września 2008 r. zawarli umowę nr (...), w której pozwany zobowiązał się do spłaty otrzymanego kredytu. Pozwany nie wykonał swego obowiązku, całość zadłużenia jest wymagalna od dnia 22 kwietnia 2011 r. Strona powodowa nabyła wierzytelność przeciwko pozwanemu na mocy umowy cesji. W dniu 18 maja 2016 r. strony zawarły ugodę o nr(...) na mocy której pozwany uznał za niesporne i wymagalne swoje zadłużenie wobec strony powodowej z tytułu zawartej umowy bankowej i zobowiązał się do spłaty zadłużenia. Pozwany nie wykonał jednak swego obowiązku. Na zadłużenie pozwanego składa się kapitał w wysokości 40.471, 19 zł, odsetki umowne w wysokości 2.311, 56 zł, odsetki karne w kwocie 35.263, 86 zł. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc.

W apelacji od powyższego wyroku, pozwany zaskarżając w całości zarzucił naruszenie:

1. art. 123 § 1 pkt 2 kc w zw. z art. 124 § 1 kc, poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ugoda z 18 maja 2016 r., stanowi uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje, wskutek którego doszło do przerwania przedawnionego roszczenia, podczas gdy ugoda została podpisana przez A. J. (3) bez stosownego umocowania;

2. art. 123 § 1 pkt 2 kc w zw. z art. 124 § 1 kc, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że wpłata dokonana w imieniu pozwanego stanowi uznanie roszczenia przez dłużnika, wskutek którego doszło do przerwania przedawnionego roszczenia, podczas gdy nie zostały one dokonane bezpośrednio przez dłużnika, a ponadto, wpłata po upływie okresu przedawnienia roszczenia oznacza uznanie długu jedynie w sposób niewłaściwy, a takie uznanie nie stanowi zrzeczenia się korzystania z zarzutu przedawnienia;

3. art. 813 kc, poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że stronie powodowej należą się przewidziane w umowie kredytu koszty ubezpieczenia kredytu w łącznej wysokości 11.509,29 zł, podczas gdy przedmiotowa umowa została zawarta na czas oznaczony do 14 września 2016 r., a w takiej sytuacji, w przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej;

4. art. 233 § 1 kpc, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodu ugody, podczas gdy z materiału dowodowego zaoferowanego przez stronę powodową nie wynikało, aby A. J. (3) posiadała pełnomocnictwo od podpisania ugody, tak samo jak pełnomocnictwa takiego nie posiadał J. Ł., działający w imieniu (...) S.A. we W.;

5. art. 233 § 1 kpc, poprzez przyjęcie, że powód na podstawie umowy cesji z 4 czerwca 2014 r., nabył wierzytelność w stosunku do pozwanego, podczas gdy strona pozwana kwestionowała fakt wypowiedzenia umowy pożyczki, a powód nie zaoferował żadnych dowodów na powyższą okoliczność, a skoro tak to wątpliwe jest to czy w dniu cesji cedentowi przysługiwała od pozwanego wierzytelność w powyżej wskazanej wysokości, skoro umowa kredytu została zawarta na czas oznaczony;

6. art. 232 kpc w zw. z art. 6 kc, poprzez błędne uznanie, że strona powodowa wskazała dowody na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne, a tym samym udowodniła, iż wysokość roszczenia, jego wymagalność, a także to, że na dzień wniesienia pozwu nie było przedawnione.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja podlegała oddaleniu. Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę wziął pod uwagę ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy, gdyż znajdują one oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym i w zasadzie nie były one kwestionowane przez żadną ze stron.

Zdaniem Sądu odwoławczego nie można natomiast podzielić zważeń prawnych przedstawionych przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku. Jak wynika z bardzo lakonicznej argumentacji prawnej Sąd Rejonowy uznał, że umowa zawarta pomiędzy stronami w dniu 18 maja 2016r / (...) / przerwała bieg przedawnienia roszczenia wynikającego z umowy kredytu z dnia 8 września 2008r i po jej zawarciu termin przedawnienia zaczął biec na nowo. To twierdzenie jest zupełnie nieuzasadnione, ponieważ umowa kredytu została wypowiedziana przez E. pismem z dnia 16 marca 2011r /(...) / ze skutkiem na dzień 22 kwietnia 2011r. W takiej sytuacji cała należność została postawiona w stan natychmiastowej wykonalności, a ponieważ udzielenie kredytu przez E. wiązało się z prowadzeniem działalności gospodarczej, termin przedawnienia tego roszczenia wynosił 3 lata / art. 118 kc /. Oznacza to, że do przedawnienia doszło 23 kwietnia 2014r, tak więc podpisanie ugody w dniu 18 maja 2016r nie mogło doprowadzić do przerwania biegu przedawnienia, skoro przedawnienie to już upłynęło. Jednak nawet jeśli przyjąć, że termin przedawnienia już upłynął, to z uwagi na ugodę zawartą w dniu 18 maja 2016r należało uznać, że pozwany skutecznie zrzekł się zarzutu przedawnienia. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest jednostronną czynnością prawną dokonywaną przez dłużnika poprzez złożenie oświadczenia woli. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem judykatury można przyjąć dorozumiane oświadczenie dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, gdy jego zamiar zrzeczenia się tego zarzutu wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszącymi temu oświadczeniu okolicznościami. Takie okoliczności to np. pertraktacje dłużnika z wierzycielem na temat rozłożenia długu na raty, zawarcie umowy nowacyjnej lub zawarcie

ugody sądowej lub pozasądowej /patrz: wyrok SN z 21.07.2004r V CK 620/03 /. W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez pozwanego w sposób dorozumiany doszło, a to wobec zawarcia przez niego ugody pozasądowej z dnia 18 maja 2016r. W ugodzie tej pozwany w sposób jednoznaczny uznał swój dług wobec strony powodowej, ponadto ugoda ta miała charakter nowacyjny, gdyż strony zgodziły się, by pozwany zapłacił mniejszą kwotę niż to wynikało z jego rzeczywistego zadłużenia, płatną w określonych w ugodzie ratach. W wypadku spłaty należności w terminie pozostała kwota zadłużenia miała być umorzona. Jednak niespłacenie należności w okresie przekraczającym 7 dni miało spowodować, że wymagalna będzie cała suma zadłużenia określona w § 1 ugody. W takich okolicznościach- zdaniem Sądu odwoławczego- można było przyjąć, że pozwany zrzekł się zarzutu przedawnienia. Nie można przy tym zgodzić się z zarzutem apelacji, iż do podpisania tej ugody doszło bez odpowiednich pełnomocnictw. Choć rzeczywiście strona powodowa faktu udzielenia tych pełnomocnictw nie wykazała wprost w postępowaniu przed Sądem I instancji / stąd też jej wniosek zawarty w odpowiedzi na apelację, a dotyczący dopuszczenia dowodu z tegoż pełnomocnictwa na rzecz A. J. (3) nie mógł zostać uwzględniony z uwagi na treść art. 381 kpc/, to jednak z innych okoliczności można było wywnioskować, że pozwany jednak tego pełnomocnictwa udzielił. Z ugody wynika bowiem, że miał on wpłacać na rzecz strony powodowej raty w wysokości: pierwsza 2.000 zł i następne po 1.000 zł, płatne do 10-go dnia każdego miesiąca, poczynając od czerwca 2016r. Z dowodu wpłaty na k. 101 wynika, że pozwany w dniu 6 czerwca 2016r wpłacił tytułem raty kredytu kwotę 2.000 zł, a następnie w lipcu, sierpniu i wrześniu 2016r kwoty po 1.000 zł miesięcznie / k. (...) /. Oznacza to więc, że pozwany znał i akceptował warunki ugody, a co za tym idzie upoważnił on A. J. (3) do zawarcia przedmiotowej ugody. Okoliczność, że przedmiotowe wpłaty zostały dokonane za pośrednictwem podmiotów świadczących usługi z zakresu bankowości w żaden sposób nie oznacza, że doszło do tego poza wiedzą i zgodą pozwanego. Z treści dowodów wpłaty jednoznacznie wynika z jakiego tytułu i od kogo wpłaty te pochodzą. Z tych więc względów zarzuty apelacji odnoszące się do naruszenia art. 123 § 1 pkt 2 kc w zw. z art. 124 § 1 kc nie mogły odnieść skutku. Z przyczyn opisanych wyżej jako bezzasadny należało również uznać argument skarżącego dotyczący naruszenia art. 233 § 1 kpc w kontekście istnienia pełnomocnictwa na rzecz A. J. (3).

Jeśli zaś chodzi o zarzut skarżącego dotyczący wypowiedzenia umowy kredytu, to również w tym zakresie nie można uznać, by doszło tu do nieprawidłowej oceny dowodów. Co prawda rzeczywiście strona powodowa nie przedłożyła dowodu doręczenia pozwanemu wypowiedzenia umowy kredytu, jednak jak wynika ze sprzeciwu od nakazu zapłaty / (...) / sam pozwany powoływał się na ten fakt / to on zresztą wraz ze sprzeciwem przedłożył kserokopię pisma zawierającego wypowiedzenie umowy kredytu- (...) / i uznał, że związku z tym doszło do przedawnienia roszczenia wynikającego z tejże umowy. Trudno więc w takiej sytuacji założyć, że pozwany w rzeczywistości w ogóle nie otrzymał tego wypowiedzenia. W końcu należy pokreślić, że jak wynika z postanowienia Sądu Rejonowego w Ś. (...) /sygn. akt (...) / z dnia 1 lutego 2013r bankowemu tytułowi egzekucyjnemu dotyczącemu roszczenia wynikającego z umowy kredytowej z dnia 8 września 2008r została nadana klauzula wykonalności na rzecz (...) SA we W.. Ta okoliczność również świadczy o tym, że wskazana umowa kredytu musiała zostać skutecznie wypowiedziana pozwanemu.

Przechodząc do oceny argumentu skarżącego odnoszącego się do nieudowodnienia przez stronę powodową wysokości i wymagalności roszczenia, to należy jeszcze raz powtórzyć, że w ugodzie z dnia 18 maja 2016r pozwany uznał roszczenie powoda. Uznanie długu zaś ma znaczenie dowodowe w sferze procesu cywilnego polegające na tym, że wierzyciel przedstawiający dowód uznania długu przez dłużnika nie musi wykazywać w inny sposób istnienia swej wierzytelności, natomiast to dłużnika obciąża wówczas powinność wykazania, że uznana wierzytelność nie istnieje lub istnieje, ale w mniejszym rozmiarze / patrz: wyrok SA w Katowicach z dnia 21.11.2013r, I ACa 783/13, Lex 1415942 /. Mając te uwagi na względzie należało przyjąć, że wobec uznania długu przez pozwanego, strona powodowa nie musiała udowadniać okoliczności związanych z wysokością swego roszczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego niesłuszne są również zarzuty dotyczące kosztów ubezpieczenia kredytu. Jak wynika bowiem z polecenia zapłaty z dnia 23 maja 2011r /(...) / (...) SA zwrócił pozwanemu z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy kredytu należność za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Reasumując ze względów opisanych wyżej apelacja pozwanego jako pozbawiona podstaw musiała podlegać oddaleniu w oparciu o przepis art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc i § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporz. Min. Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(...)